

Zamek w Chałupkach

PL - ZAMEK W CHAŁUPKACH

Pałac, zwany także zamkiem, położony 300 m od mostu na Odrze, od niepamiętnych czasów stanowił centralną budowlę nadgranicznej osady, jaką już w XVI wieku były Chałupki. Pierwsze informacje na temat pałacu pochodzą z roku 1373 i zawarte są w dokumencie wystawionym przez księcia opolskiego Jana, dla rycerza Pasko. Określenie „Zamek” wiernie oddaje pierwotny charakter tego obiektu, który z uwagi na swoje położenie spełniał funkcje obronne i otoczony był fosą. Obecny budynek został przebudowany na przełomie XVIII i XIX wieku w stylu barokowym, przy czym zachowano w nim wcześniejsze relikty. Budowla została wzniesiona na planie prostokąta i przykryta dachem mansardowym. Od strony północno-zachodniej przylega do niej wieża nakryta kopułą. Przy pałacu zachowały się ślady dawnych fortyfikacji bastionowych, dobrze zarysowane w części południowo-zachodniej, oraz zarys fosy, szczególnie wyraźny po stronie północnej i zachodniej. Na przestrzeni wieków właścicielami zamku byli m.in. margrabia Jerzy Hohenzollern, rodzina Donnersmarcków, następnie Lichnowskich. W 1846 r. Zamek stał się własnością rodziny Rothschildów, bogatych wiedeńskich bankierów. W ich rękach pozostawał aż do wybuchu II Wojny Światowej, kiedy to z rozkazu władz hitlerowskich oddany został wdowie po generale niemieckim, baronie Rotkirch-Panthen. Po roku 1945 Zamek stał się własnością Państwa Polskiego. Po zmianie systemowej Zamek stał się własnością samorządu, który wydzierżawił go prywatnemu inwestorowi, który zajmuje się obiektem od roku 1994. Obecnie zamek prezentuje się bardzo okazale. Zabytkowy park z aleją jesionową, lipami i kasztanowcami oraz rabatami róż jest pieczołowicie pielęgnowany. W zamku mieści się restauracja i hotel, a goście wchodzący do środka mogą podziwiać umieszczony nad wejściem kartusz herbowy Rothschildów.

Obok pałacu znajdowało się kiedyś przejście graniczne. Pamiątką po tym czasie pozostał most graniczny z roku 1899, kiedyś nazywany Mostem Jubileuszowym Cesarza Franciszka Józefa, a tuż obok niego budynek byłej karczmy z końca XIX w. W Chałupkach warto także zobaczyć budynek dworca kolejowego z połowy XIX w., który był wybudowany podczas uruchomienia kolejowego połączenia Prus i Austro-Węgier przez Racibórz-Chałupki w roku 1847.

CZ - ZÁMEK V CHAŁUPKACH

Palác, nazýván také zámekem, nacházející se 300 m od mostu přes Odru, byl od nepaměti ústřední budovou hraniční osady, kterou již v XVI století Chalupky byly. První informace ohledně paláce pochází z roku 1373 a jsou obsaženy v dokumentu vystaveném opolským knížetem Janem, pro rytíře Pasko. Pojem „Zámek” věrně vystihuje původní ráz tohoto objektu, který vzhledem na svou polohu plnil obrannou funkci a byl obklopen vodním příkopem. Současná budova byla přestavěna na přelomu XVIII a XIX století v barokovém stylu, přičemž byly zachovány dřívější relikty. Budova byla postavena na obdélníkovém půdorysu a pokryta mansardovou střechou. Ze severozápadní strany k ní přiléhá věž s kopulou. Při paláci se zachovali stopy starodávných opevnění, dobře viditelné v jihozápadní části a obrysy příkopu, výrazný zejména na severní a západní straně. V průběhu staletí byli majiteli zámku mimo jiné markrabě Jerzy Hohenzollern, rodina Donnersmarcků, pak Lichnovských. V roce 1846 se stak zámek majetkem Rothschildů, bohatých vídeňských bankéřů. V jejich rukou zůstal až do vypuknutí II Světové války, kdy byl na rozkaz nacistických úřadů dán vdově po německém

generálu, baróně Rotkirch-Panthen. Po roce 1945 se stal majetkem Polska. Po změně systému se Zámek stal majetkem samosprávy, která ho pronajala soukromému investorovi, který se zabývá objektem od roku 1994. V současnosti zámek vypadá velmi působivě. Historický park s jasanovou, lipovou a kaštanovou alejí a záhony růží jsou pečlivě udržovány. V zámku se nachází restaurace a hotel, hosté vcházející dovnitř můžou obdivovat kartuš Rothschildů umístěn nad vchodem.

Vedle paláce se kdysi nacházel hraniční přechod. Jako památka na tyto časy zůstal hraniční most z roku 1899, kdysi nazýván Jubilejním mostem císaře Františka Jozefa a hned vedle něho budova bývalého hostince z konce XIX století. V Chalupkách stojí za to vidět budovu železniční stanice z poloviny XIX století, která byla postavena během spuštění železničního spojení Pruska a Rakousko-Uherska přes Racibórz-Chalupki v roce 1847.